

Iesus sanctificandus est in cordibus nostris, ut nomine eius uocemur Christiani, & ut nihil sanctius eius nomine sentiamus. Sanctificemus enim eum in fide, spe & charitate, credendo, colendo & adorando, ut ab illo saluari pariter mereamur & sanctificari.

DOMINICA VI. POST
Pentecosten. Lucae V.

In illo tempore Cum turbæ irruerēt in eum ut audirent uerbū dei, & ipse stabat secus stagnum Genezareth. Et rel.

DE piscibus, quos apostoli ad iussionem domini laxatis retibus cepērūt, locuturi, primum de situ loci uideamus. Ait enim euangeliū: **Cum turbæ irruerent ad Iesum ut audirēt uerbum dei, et ipse stabat secus stagnū Genezareth. Et uidit duas naues stantes. Stagnū Genezareth idem est, quod & mare Tiberiadis, & mare Galilææ. Sed mare Tiberiadis à Tiberiade ciuitate est dictum: mare Galilææ ab adiacente sibi prouincia, quæ & Galilæa nominat. Stagnū Genezareth à Græco uocabulo dictum est, quasi aurā generans, eo quod flantibus uentis, crispantibus undis, auram ex se generare uideatur. Tenet autē hoc mare siue stagnum centum quadraginta stadia in longitudine, quadraginta uero in latitudine. Nec propter hoc mare uocatur, quod amara sint aquæ eius, sed Hebrææ linguæ cōsuetudo est, omnes congregationes aquarum, siue salæ sint, siue dulces, uocare mare, sicut in Genesi scriptum est: Congregationesque aquarum appellauit maria. Spiritualiter autem hoc mare mūdum signi**

fiat, id est, mundi amatores. Quia sicut mare semper fluctuat, nec quietum stare ualeat, ita mundus diuersis perturbationibus & fluctuationibus commouetur, sicut per Psalmistam dicitur: **Commouisti domine terram, & conturbasti eam.** Crescit enim nascendo, decrescit moriendo: eleuatur in prosperis, deijcitur in aduersis. Dominus secus stagnum stetit, quando (sicut ait Apostolus) semetipsum ex inaniuit, formam serui accipiens, in similitudine hominum factus, & habitu inuentus ut homo. Et pulchre non in stagno, sed secus stagnum stare dicitur, quia uenit in mundum per naturam, sed alienus fuit a mundo per culpam, teste apostolo Petro: **Qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius.** Recte quoque non ambulasse, nec pertransisse, sed stetitisse dicitur, nimis ostendens seipsum esse, qui per diuinitatis potentiam semper incommutabilis permanet, qui ubique est presentis, ubique totus, nec mouetur, nec de loco ad locum transit, cui nec preterita transeunt, nec futura succedunt, sed semper illi æqualiter atque æternaliter esse est, qui ait per prophetam: **Ego deus, & non mutator.** Sine certe secus stagnum stat, quia resurgens a mortuis, carnem quam ex nobis assumpsit, in litore incorruptionis constituit. Ac per hoc, sicut ipse incommutabilis est, ita electos suos æterna incommutabilitate firmat. Turbæ autem quæ ad eum irruerunt amore uerbi dei, multitudinem fidelium significant, qui ei credendo & amando appropinquant, de quibus per **ISAIAM** dicitur: **Venient ad eum omnes gentes, & ibunt populi multi, & dicent: Domus Iacob uenite, & ambulemus in lumine domini.** Et per Psalmistam: **Omnes gentes quascunque**

Psalm. 99

Philip. 2

1. Petri. 2

Malac. 2

Isaie. 1

Psalm

fecisti, uenient & adorabunt coram te dñe. Sed quia ista turba credentium, non solum ex Iudæis, sed etiã ex gentibus futura erat, recte subditur: [Et uidit duas naues stantes secus stagnum.] Duæ naues, duos ordines significant credituros, unum ex Iudæis, alterum ex gentibus: nõ quod in unitate fidei diuisio sit, sed quia ex utroq; populo in ecclesia colligitur. Bñ autẽ utraq; Iesus uidisse dicitur, q̃a ex utroq; populo præsciuit, q̃ in eũ credituri essent. Nouit em̃ dominus qui sunt eius. Nam uidere, eligere ẽ, sicut Nathanaeli a dño dicti: Cũ esses sub ficu, uidi te. [Piscatores autẽ sunt doctores, quorum priores apostoli fuerunt, q̃ retia suæ p̃dicationis in mundũ extendẽtes, multos ex utroq; populo in fide ceperũt. de quibus per prophetam dicitur: Mittam piscatores meos, & piscabuntur eos &.] Retia doctrinam prædicatorũ significant, quæ dum diuersis patrum sententijs roboratur, quasi uarijs filis cõtexa ligatur. Et pulchre retia doctrinam prædicatorum significant, quia sicut retia p̃sces quos capiunt, retinent: ita prædicatione ueritatis, quos in fide capit, facile non amittit. Vnde bene retia, quasi retinentia sunt uocata. Lauant autẽ piscatores retia, quando sancti prædicatores castigant corpus suum, & seruituti subijciunt: nec aliter uiuunt, nisi quomodo alios uiuere docent, cauentes, ne alijs prædicantes, ipsi reprobi inueniantur, illius exemplum imitati, de q̃ scriptũ est: Cœpit Iesus facere & docere. Vel lauãt piscatores retia sua, quãdo prædicatorum suam doctrinam subtiliter examinant & discutiunt, ne aliquid in ea hæreticum aut peruersum sonet. Ascendens autem in vnã nauem, quæ

Johan. 1.

Ierem. 16.

Matth. 23.

erat Simonis, rogabat eum vt a terra reduceret pusillum. Et sedens, docebat de nauicula turbas. Nauis Simonis, primitiua ecclesia, ex Iudæis collecta. Quæ ideo Simonis dicitur, quia specialiter ei est commissa: quoniam in initio suæ prædicationis, multi Iudæorum per eum crediderunt, quando eo prædicante, una die crediderunt tria millia, & multa turba sacerdotum obediebat fidei. Illi enim à dño dictum est: **Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam.** Et quodcumq; ligaueris super terram, erit ligatum & in cælis: & quodcumq; solueris super terram, erit solutum & in cælis. Vnde & Paulus apostolus ait: Qui operatus est Petro in apostolarum circumscriptione, operatus est & mihi inter gentes. Sive certe nauis Simonis, ecclesia ex gentibus intelligi potest, quæ tunc ei à domino est commendata, quando audiuit: **Tu es Petrus etc.** Et iterum Simon Iohannis, dicitur: **ligis me plus his: Pasce oues meas.** Bene autem dicitur **yna**, quia multitudinis credentium erat cor unum & anima una. Nec quisquam eorū quæ possidebar, suū aliquid esse dicebar, sed erant illis omnia communia. Docebat autem de nauicula turbas, quia prædicatores sancti non aliam quam ecclesiasticam debent insequere doctrinam. Ut cessauit autem loqui, dixit ad Simonem: Duc in altum. Norandum, quod primum à terra nauem pusillum reducere iussit, nunc autem in altum ducere iubet, ostendens temperandum esse sermonem doctoribus in prædicatione. Infirmi enim auditores non subito ad profunda mysteriorum sunt introducendi, sed prius pusillum à terra submo- uendi, id est, à terrenis curis & carnalibus actibus separandi. Non fragilitatem dñs tolerandam insinuat,

cum Simoni præcipit ut nauem pusillum à terra reducat. Nec propter tales deserendi sunt perfecti, sed ad alta myteriorum dei prouocandi, quod dñs significare uoluit, qñ Simoni dixit: [Duc in altum,] Aliter: Cum autem pusillum à terra reducere iubet, prædicationem apostolorum in proximas nationes esse extendendam ostendit. Cum uero ait, Duc in altum, eandem prædicationem usq; ad fines terræ esse peruenturam demonstrat. Quod tunc impletum est, qñ apostoli iudæis dixerunt: Vobis quidem oportuerat primum loqui uerbum dei, sed quoniam repellitis illud, & indignos uos iudicatis æternæ uitæ, ecce conuertimur ad gentes. Bene autem subdit, **Laxate retia uestra in capturam.** Captura enim locus est capiendis piscibus aptus, unde & nomen cõgruum habet. Cũ ergo dicit, [Laxate retia uestra in capturam,] ostendit illic prædicationem apostolorum esse laxandam, ubi nouerat esse electos, qui caperentur in fide, quod liber Actuum apostolorum declarat, cum dicit: Quia cũ uellent apostoli ire Bithyniam, non permisit eos spūs Iesu. Nō enim ibi erat tũc locus capturæ aptus. Cum aut̃ in Macedoniam pergere nō dispo-nerent, apparuit in somnis Paulo uir Macedo, deprecans eũ & dicēs: Transiēs in Macedoniã, adiua nos. At ille intelligens uisionem sibi à deo esse ostēsam, perexit Macedoniã, laxans ibi retia sua in capturam. Notandum uero, qd alio tpe retia plicant̃, alio capturæ laxantur, qd nō est om̃e tempus aptum doctrinæ, sed alio tempore retia prædicationis extendũtur, alio doctores suimet curã habēt. **Et respōdēs Simon,** ait illi: Præceptor, per totam noctem laborātes nihil cepimus, in uerbo aut̃ tuo laxabo rete.] Bene præce-

POST PENTECOSTEN 315

ptorem eum appellat, quia cū per totam noctē in piscationis officio frustra laborasset, statim ut ad eius iussionem retia laxauit, multitudinē piscium cepit. Nox inscripturis aliquñ pro ignorantia uel cæcitate mentis ponitur. Per totam ergo noctē laborātes nihil ceperunt, quia nisi dñs illuminet mentem auditoris interioris, in uacuum laborat sermo doctoris exterioris, scripura dicente: Nisi dñs ædificauerit domū &c. Et, Nisi dñs custodierit ciuitatem, & reliq. Qui em̄ alijs prædicat, non in sua sapientia uel eloquentia cōfidere debet, sed in uirtute dei. Vnde bene p̄ Simonem dicitur: [In uerbo aut̄ tuo laxabo rete. Et cum hoc fecissent, concluderūt multitudinem pisciū copiosam.] Bis in sancto euangelio legimus, q̄ ad iussionem dñi laxata retia copiosam multitudinem pisciū ceperunt, nunc ante passionem, & secūdo post resurrectionē. Sed hoc inter utranq; piscationem distat, quia in hac piscatione retia laxari iubentur, sed tñ, in qua parte mitti debeant, nō designatur: in illa aut̄, specialiter in dexteram partem missa perhibentur. In hac piscatione, præ multitudinē pisciū rete rumpitur: in illa uero multi & magni capri sunt, & retia rupra nō sunt. In hac numerus pisciū non exprimitur, in illa certus numerus designatur, cū cētum quinquaginta tres capri memorantur. Vnde per hanc piscationē ecclesia designatur, qualis est modo: per illā uero, qualis erit in futuro. Quandiu em̄ ecclesia in presenti uita manet, utriusq; partis ciues retinet: quia bonos simul & malos recipit. Multi em̄ (ut ait Apostolus) cōfitent̄ uerbis se nosse deū, factis aut̄ negant, de quibus per Psal mistam dicit: Annūciaui & locutus sum, multiplicati sunt super numerū. Et pulchre in illa piscatione, quæ

Psalm. 126

Tit. 2

Psalm. 39

Cant. 2

1. Johan. 2

post resurrectionem facta est, in dexteram partē nauigij retia missa esse legūtur: quia sicut per sinistram præsens uita, ita quoq; per dexterā sempiterna figuratur, sicut per Salomonem dicitur: *Leua eius sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.* In hac piscatione, quæ ante resurrectionem facta est, boni & mali pisces capti dicuntur, in illa uero soli boni: quia in præsenti ecclesia boni & mali inueniuntur, in sempiterna autē uita nemo malus inuenitur. Nusquam enim soli boni nisi in cælo, & nusquam soli mali nisi in inferno. Hæc autem uita, sicut media est inter cælū & terrā, ita utriusq; ciuitatis ciues in se continet. Rūpebatur autē rete eorū. Quia ipsi ecclesiam uarijs heresibus scindere conati sunt, qui in ea per fidem capti tenebant, qualis fuit Iudas proditor, & Simon magus, & quales erant illi, de quibus Iohannes apostolus ait: *Exierunt ex nobis, sed nō erāt ex nobis. Sed quia numerus electorum non solum ex Iudæis, sed etiam ex gentibus colligēdus erat, recte subinfertur: Et annuerunt socijs, qui erant in alia nauī, ut uenirent & adiuuarent eos.* Alia nauis (ut superius diximus) ecclesia est ex gentibus uocata. Annuerunt ergo socijs qui erant in alia nauī, ut uenirent & adiuuarent eos, quia plures inter gentiles inuenti sunt, qui apostolis in prædicatione adiutores existerent. Et uenerunt, & implerunt ambas nauiculas, ita ut pene mergerentur. Impletio nauium, perfectionem significat ecclesiæ, quæ quotidie ex cōuersione credentium impletur, & usq; in finem seculi implebitur. Periclitantur autem naues, sed non merguntur, quia sæpe persecutionibus hæreticorū ecclesia cōcussa est, sæpe falsorū fratrum iniqua operatiōe com-

mora, sed mergi non potuit, quia Christum in funda-
 mento habuit, ipso dicente: Super hanc petram ædifi-
 cabo ecclesiam meam &c. Et sicut alibi ait, Venerunt
 flumina, flauerunt uenti, & impeerunt in domum il-
 lam, & non cecidit. fundata enim erat supra firmam pe-
 tram. **Quod cum videret Simon Petrus,** pro-
 cidit ad genua Iesu, dicens: Exi a me quia homo pec-
 cator sum dñe.] Sunt nonnulli infirmi intra sanctam
 ecclesiam, qui peccatorum suorum magnitudine pressi, ui-
 as uitæ quasi difficiles ingredi metuunt, & tamen in suis ini-
 quitatibus iacere non formidant. Quorum personam Pe-
 trus hic in se exprimit, cum uiso miraculo piscium, pro-
 cidit ad genua Iesu, dicens: [Exi a me, quia homo pec-
 cator sum dñe.] Sed qui se peccatorem considerat, de-
 um desperando à se repellere non debet, sed pijs gemitibus
 & assiduis fletibus eius misericordiam appropin-
 quare, nihil dubitans de illius promissione, qui ait: Pœ-
 nitentiam agite, appropinquabit enim regnum cælorum.
 Sunt etiam & alij, qui carnaliter uiuentes, spiritualium
 rectorum disciplinam imperium esse arbitrantur: & dum
 eis spiritale magisterium onerosum uidetur, iugum ec-
 clesiastici regiminis à suis ceruicibus excutere conantur.
 Cumque peruerse uiuant, aliquando uoce, nonnunquam etiam
 morum prauitate spiritales magistros, quibus nolentes
 subiecti sunt, à se recedere persuadent. Horum ergo
 subiectionem significauit Petrus, eo quod proci-
 dit ad genua Iesu: morum uero prauitatem, in eo quod
 ait: [Exi a me, quia homo peccator sum dñe.] Sed quod
 spiritales magistri agere debeant, ille pastor pastorum
 exemplo suo docet: quia non à rogante Simone dis-
 cēssit, sed & spiritalem doctrinam impedit. Non enim
 propter abiectos superbos deserendi sunt humiles, sed

potius cū bonis corrigēdi & tolerādi sunt mali, dicit Salomone: Si spūs potestātē habētis ascēderit super te, locū tuū ne dimiseris. Stupor em̄ circūdederat eum, & omēs qui cū illo erant, in captura pisciū quā ceperant. Similiter autē Iacobū & Iohannē filios Zebedaei, qui erāt socij Simonis.] Quia isti discipuli diuini mysterij adhuc capaces minus erant, subitanea captura pisciū nō solū stupore, sed etiā timore circūdati sunt. Sed eorū fragilitatē dñs consolatur, cū pauentē Simonem confortat, dicens: Noli timere. Imō in pauente Simone, oēs pœnitentes confortare uidentur, ne de magnitudine peccatorū desperent. Vbi manifeste ministeriū prædicādi, q̄ dei cōmendaturus erat, prædicat, cū ait.] Ex hoc em̄ iam hoīes eris capiens.] Non em̄ officij piscandi uetuit, sed spiritaliter cōmutauit. Nam post dñi resurrectionē legimus eū iſse piscatū. Et pulchre, qui piscator erat pisciū, piscator hoīm futurus prædicatur, ut sicut materiali reti piscis de profundis gurgitibus ad littus trahere solebat, ita spiritali prædicatione hoīes de amarīs mundi fluctibus ad fidem traheret. Et subductis ad terrā nauibus, relictis omnibus, secuti sunt illum.] Non putandū est hanc eandem esse uocationē, qua Matthæus binos de nauiculis discipulos ad Iesum sequendum uocatos narrat. Nō enim hic ab illo uocati esse dicuntur, sed uiso miraculo piscium, subductis ad terram nauibus, relictis omnibus, secuti illum esse memorant. Vbi intelligendū est, q̄a post hæc ad propria redierunt, & suimet curam gesserunt. Postea uero ab illo uocati, ut Matthæus Marcusq; commemorant, relictis nauibus & reti, secuti sunt illum, ita ut ulterius ad propria non redirent.